

Sygn. akt VIII GC 944/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Asesor sądowy Przemysław Kociński

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 kwietnia 2021 roku w Bydgoszczy

w postępowaniu gospodarczym

sprawy z powództwa (...) Spółki jawnej J. S., G. S. z siedzibą w B.

przeciwko R. Z.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 35.754,38 zł (trzydzieści pięć tysięcy siedemset pięćdziesiąt cztery złote trzydzieści osiem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od następujących kwot:

a. 27.790,00 zł od dnia 17 października 2018 roku do dnia zapłaty,

b. 7.964,38 zł od dnia 10 lutego 2020 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.405,00 zł (pięć tysięcy czterysta pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami, w wysokości ustawowych odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o kosztach procesu zawartego w niniejszym wyroku do dnia zapłaty.

Asesor sądowy Przemysław Kociński

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka jawna J. S., G. S. z siedzibą w B. wniósł o zasądzenie od R. Z. kwoty 35.754,38 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 27.790,00 zł od dnia 17 października 2018 r. do dnia zapłaty oraz od 7.964,38 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto powód domagał się orzeczenia na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód skierował na drogę postępowania sądowego sprawę o zapłatę przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.. Nakazem zapłaty z dnia 30 września 2014 r., w sprawie o sygn. akt VIII GNc 5300/14, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy zasądził na rzecz powyżej wskazanego kwotę 25.000,00 zł wraz z odsetkami oraz kwotę 2.730,00 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu. Jak podniesiono, powyższe orzeczenie opatrzone zostało klauzulą wykonalności z dnia 1 grudnia 2014 r., przy czym koszty tejże czynności opiewały na kwotę 60,00 zł. W dalszej kolejności wskazano, iż po bezskutecznym oczekiwaniu na realizację tytułu wykonawczego przez dłużną spółkę, powód skierował sprawę na drogę postępowania egzekucyjnego, które to jednakże zostało umorzone wobec jego bezskuteczności. Jak podniesiono, R. Z. pełnił funkcję członka zarządu (...) sp. z o.o. w chwili powstania zobowiązania oraz w momencie, gdy stało się ono wymagalne. Wobec powyższego, w oparciu o art. 299 k.s.h., powód wezwał pozwanego do dobrowolnej zapłaty kwot zasądzonych powyżej wskazanym tytułem wykonawczym. Strona

pozwana nie odpowiedziała jednakże na to żądanie, a także nie uiściła wskazanej w nim należności. Konkludując powód wskazał, że niniejszym pozwem dochodzi zapłaty 35.754,38 zł na którą składają się kwoty: 25.000,00 zł wraz z odsetkami wyliczonymi od dat jak w nakazie zapłaty, co dało kwotę 7.964,38 zł, 2.730,00 zł tytułem kosztów procesu oraz 600,00 zł z tytułu kosztów postępowania klauzulowego.

Nakazem zapłaty z dnia 25 czerwca 2020 r., sygn. akt VIII GC 944/20, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, VIII Wydziale Gospodarczym, orzekł zgodnie z żądaniem pozwu oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

W sprzeciwie od powyższego, pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia. Uzasadniając powyższe w pierwszej kolejności wskazano, że pomiędzy stronami toczyło się już postępowanie sądowe w oparciu o treść art. 299 k.s.h., w związku z niezapłaconymi należnościami, które to przysługiwały powodowi od podmiotu (...) sp. z o.o., a którego członkiem zarządu był pozwany. Jak podniesiono, postępowanie to zakończyło się prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy uwzględniającym co do zasady powództwo powoda. Pozwany zwrócił uwagę na fakt, iż w treści pozwu sporządzonego w powyżej wskazanej sprawie powód wskazał, że postępowanie egzekucyjne wobec spółki okazało się bezskuteczne ze względu na postanowienie komornika sądowego. Podniesiono przy tym, że pełnomocnik powoda wezwał pozwanego pismem z 16 grudnia 2016 r. do uregulowania należności dochodzonych w powyżej wymienionym postępowaniu, opierając swoje żądanie na normie art. 299 k.s.h. W związku z tym strona pozwana zarzuciła, że powód najpóźniej już w 2016 r. powziął informacje z innych prowadzonych postępowań o tym, iż podmiot (...) sp. z o.o. nie posiada majątku. Tym samym, złożenie przedmiotowego pozwu w styczniu 2020 r. niewątpliwie nastąpiło po upływie 3 – letniego terminu przedawnienia.

Sąd zważył, co następuje:

Pozwany R. Z. pełnił funkcję prezesa zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. od dnia jej ujawnienia w Krajowym Rejestrze Sądowym (20 marca 2013 r.). Jego wykreślenie z rzeczzonej funkcji nastąpiło w dniu 9 lipca 2015 r.

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód** : wydruk z KRS – k. 15 - 19 akt.

Nakazem zapłaty z dnia 30 września 2014 r., sygn. akt VIII GNc 5300/14, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w B., VIII Wydział Gospodarczy, zasądził od (...) sp. z o.o. w B. na rzecz powoda (...) Spółki jawnej J. S., G. S. z siedzibą w B. kwotę 25.000,00 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 26 listopada 2013 r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu w kwocie 2.730 zł.

Następnie przedmiotowe orzeczenie zostało opatrzone klauzulą wykonalności w dniu 8 grudnia 2014 r.

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód**: nakaz zapłaty – k. 13 akt.

Wyrokiem z dnia 9 czerwca 2015 r., sygn. akt VIII GC 198/15, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy, zasądził od (...) sp. z o.o. w B. na rzecz powoda kwotę 1.285,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 20 listopada 2014 r. do dnia zapłaty oraz 227,00 zł tytułem kosztów procesu.

Okoliczności bezsporne.

Powód w dniu 1 kwietnia 2015 r., przedkładając tytuł wykonawczy stanowiący nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie o sygn. akt VIII GNc 5300/14, opatrzone klauzulą wykonalności, wniósł do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. Z. o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi z jego ruchomości, rachunków bankowych i innych wierzytelności celem wyegzekwowania należności. Postępowanie prowadzone było pod sygnaturą Km 445/15

Dowód: wniosek egzekucyjny – k. 1 akt egzekucyjnych o sygn. Km 445/15

Powód w dniu 26 sierpnia 2015 r. przedkładając tytuł wykonawczy Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o sygn. akt VIII GC 198/15 opatrzony klauzulą wykonalności wniósł o Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. H. o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi z jego ruchomości, rachunków bankowych i innych wierzytelności celem wyegzekwowania należności. Postępowanie prowadzone było pod sygnaturą Km 3261/15

Dowód: akta w sprawie egzekucyjnej o sygn. Km 3261/15.

W trakcie czynności egzekucyjnych prowadzonych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. Z., pod sygn. Km 445/15 ustalono, że (...) sp. z o.o. w B. skutecznie zgłosiła przysługującą jej wierzytelność w kwocie 900.272,14 zł w postępowaniu upadłościowym prowadzonym w stosunku do Konsorcjum Budowlanego (...) w S. w upadłości likwidacyjnej. W wyniku powyższego postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2015 r. dokonano zajęcia wierzytelność przysługującą spółce od Syndyka Masy Upadłości.

Syndyk prowadzący likwidację majątku dłużnika w dniu 20 kwietnia 2015 r. poinformował komornika, że ze względu na specjalistyczny charakter składników majątku nie jest znany termin wypłaty zajętej wierzytelności.

Dowód: pismo z dnia 30 stycznia 2015 r. – k. 28 akt o sygn. Km 445/15, zajęcie – k. 30 akt o sygn. akt. Km 445/15, pismo syndyka – k. 33 akt o sygn. Km 445/15

Postanowieniem z dnia 3 czerwca 2016 r. wydanym w sprawie o sygn. Km 3261/15 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. H., wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, umorzył przedmiotowe postępowanie egzekucyjne.

W postanowieniu stwierdzono, że egzekucja z ruchomości, wierzytelności i kont bankowych dłużnika okazała się bezskuteczna. W toku przedmiotowego postępowania nie ustalono istnienia wierzytelności spółki w stosunku do Konsorcjum Budowlanego (...) w S. w upadłości likwidacyjnej.

Pełnomocnik powoda otrzymał powyżej wskazane postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowanie egzekucyjnego 1 lipca 2016 r.

Dowód: akta w sprawie egzekucyjnej o sygn. Km 3261/15.

.

W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego pod sygn. Km 445/15 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. Z. regularnie zwracał się do Syndyka Masy Upadłości Konsorcjum (...) S.A. o udzielenie informacji na temat możliwości wskazania daty realizacji zajętej wierzytelności.

Pismem z dnia 6 czerwca 2016 r. syndyk poinformował komornika o tym, iż nadal trwają czynności zmierzające do likwidacji masy upadłości, lista wierzytelności nie została zatwierdzona i nie jest on w stanie wskazać konkretnej daty realizacji zajętej wierzytelności.

Pismem z dnia 21 grudnia 2016 r. syndyk poinformował komornika o tym, iż lista wierzytelności nie została zatwierdzona i nie jest on w stanie wskazać konkretnej daty realizacji zajętej wierzytelności.

Dowód: pismo z 6.05.2016 r. – akta o sygn. Km 445/15, odpowiedź syndyka z 6.06.2016 r. – akta o sygn. KM 445/15, pismo z 12.12.2016 r. – akta o sygn. Km 445/15, odpowiedź syndyka z 21.12.2016 r. – akta o sygn. Km 445/15, pismo z 20.06.2017 r. – akta o sygn. Km 445/15, pismo z 20.11.2017 r. – akta o sygn. Km 445/15,

Postanowieniem z dnia 8 grudnia 2017 r. wydanym w sprawie o sygn. akt Km 445/15 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. Z., wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji wobec (...) sp. z o.o. w B., umorzył przedmiotowe postępowanie egzekucyjnej.

W uzasadnieniu postanowieniu stwierdzono, że egzekucja z ruchomości, wierzytelności i kont bankowych dłużnika okazała się bezskuteczna.

Dowód: postanowienie – k. 14 akt

Wyrokiem z dnia 26 września 2018 r., sygn. akt VIII GC 1972/17, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy, zasądził od R. Z. na rzecz powoda kwotę 1.720,13 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz kosztami procesu. Powództwo zostało oparte na art. 299 k.s.h.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy, wyrokiem z dnia 25 października 2019 r., sygn. akt VIII Ga 14/19, zmienił powyższe orzeczenie w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.285,37 zł.

Okoliczności bezsporne

Pismem z dnia 2 października 2018 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty łącznej kwoty 35.754,38 zł w terminie do 16 października 2017 r. pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Na powyższą składała się: należność główna wynikająca z nakazu zapłaty wydanego przeciwko (...) sp. z o.o. w B. w sprawie VIII GNc 5300/14 w wysokości 25.000 zł, odsetki ustawowe liczone od daty wskazanej w nakazie zapłaty do dnia wydania postanowienia o umorzeniu egzekucji wobec spółki (tj. do dn. 8.12.2017 r.) w kwocie 7.964,38 zł, kwota 2.730 zł tytułem kosztów procesu oraz 60 zł tytułem kosztów postępowania klauzulowego.

Dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania – k. 20 - 21 akt.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych, a nadto dokumentów przedłożonych przez strony oraz akt wymienionych wyżej spraw prowadzonych pomiędzy stronami oraz spółka (...) Sp. z o.o., jak również akt wszczętych na ich podstawie postępowania egzekucyjnych, przy czym prawdziwość dokumentacji zebranej w toku postępowania nie budziła wątpliwości, a żadna ze stron nie zakwestionowała w toku procesu jej autentyczności.

Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2021 r. Sąd oddalił wniosek strony powodowej o przesłuchanie stron, albowiem przeprowadzenie takowego dowodu było zbędne i prowadziło do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania. Zważyć bowiem należało, że strona pozwana nie kwestionowała istnienia dochodzonego przez powoda roszczenia, jego wysokości czy podstaw swojej odpowiedzialności, zarzucając jedynie, że przedmiotowe żądanie uległo już przedawnieniu. Kwestia ta nie wymagała natomiast przesłuchania stron, zwłaszcza mając na uwadze fakt, iż rzeczony dowód ma wyłącznie subsydiarny charakter.

W tym miejscu zaznaczenia wymaga, że przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którym ocenia on wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Sąd zważył, co następuje:

Jak podkreślono wyżej, stan faktyczny w niniejszej sprawie w dużej mierze nie był sporny. W rzeczywistości bowiem każda ze stron wyciągała odmienne wnioski z okoliczności faktycznych, które w toku niniejszego procesu kwestionowane nie były. W szczególności pozwany nie zaprzeczał temu, że był prezesem zarządu spółki (...) Sp. z o.o. w czasie, gdy powstała wierzytelność powoda, jak również by rzeczona wierzytelność nie była uzasadniona, zaś egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna. Powód natomiast nie kwestionował tego, iż prowadził inną egzekucję

wobec w/w spółki, która została zakończona postanowieniem o jej umorzeniu z uwagi na bezskuteczność, co miało miejsce w czerwcu 2016 r. Pozwany bronił się natomiast wyłącznie zarzutem przedawnienia roszczenia

Przechodząc do właściwych rozważań prawnych należało w pierwszej kolejności zauważyć, iż powód swoje roszczenie opierał na instytucji odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki. Zgodnie z przepisem art. 299 § 1 k.s.h., jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Zgodnie natomiast z treścią § 2 przywołanego przepisu, członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Powyzsza odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym, wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji i odsetki ustawowe od należności głównej (por. uchwałę SN z dnia 7 grudnia 2006 roku, III CZP 118/06 OSNC 2007/9/136, Prok.i Pr.-wkł. 2008/4/45, Biul.SN 2006/12/7).

W świetle powyższego nie ulegało wątpliwości, iż odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania, ukształtowana w art. 299 k.s.h. uzależniona jest od wykazania przez wierzyciela tytułem egzekucyjnym istnienia niezaspokojonej wierzytelności w stosunku do spółki, bezskuteczności egzekucji tej wierzytelności z majątku spółki, a także pełnienia przez pozwanego funkcji członka zarządu spółki w czasie, w którym istniało zobowiązanie. Członek zarządu może natomiast uwolnić się od tej odpowiedzialności w następujących przypadkach: jeżeli wykaze, że we właściwym czasie złożył wniosek o upadłość albo postępowanie układowe; gdy nie doszło do złożenia takiego wniosku, ale nie nastąpiło to z jego winy; gdy nawet nie zgłoszono wniosku lub nie wszczęto postępowania układowego, a wierzyciel poniósł szkody. Ciężar dowodu w takich przypadkach spoczywa na pozwanym członku zarządu.

W tym kontekście wskazać należało, że specyfika odpowiedzialności odszkodowawczej opartej na treści art. 299 § 1 i 2 k.s.h. przejawia się w tym, że wierzyciel, który nie wyegzekwował swojej wierzytelności od spółki, nie musi na zasadach ogólnych dowodzić wysokości doznanej wskutek tego szkody. Wystarczające będzie przedłożenie tytułu egzekucyjnego stwierdzającego istnienie zobowiązania spółki (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 15 czerwca 1999 r., III CZP 10/99, OSNC 1999 nr 12, poz. 203).

Z omawianej regulacji wynika, więc na rzecz wierzyciela domniemanie szkody w wysokości niewyegzekwowanej wobec spółki wierzytelności. Domniemane w świetle tej regulacji są także związek przyczynowy między szkodą wierzyciela a niezłożeniem we właściwym czasie przez członków zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości oraz zawinienie przez członków zarządu niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości (wyroki Sądu Najwyższego: z 21 lutego 2002 r., IV CKN 793/00, OSNC 2003, nr 2, poz. 22; z 14 lutego 2003 r., IV CKN 1779/00, OSNC 2004, nr 5, poz. 76 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z 28 lutego 2008 r., III CZP 143/07).

Taki rozkład ciężaru dowodu wskazanych okoliczności jest uzasadniony tym, że wierzyciele na ogół nie znają stanu interesów spółki. Jest to niewątpliwie odstępstwo od ogólnej reguły ciężaru dowodu. Za takim rozwiązaniem przemawiają jednak ważne racje związane z celem ochrony wierzyciela spółki.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należało po pierwsze wskazać, iż wytaczając powództwo powód legitymował się odpowiednim tytułem wykonawczym wydanym przeciwko spółce, w postaci nakazu zapłaty z dnia 30 września 2014 r., w sprawie o sygn. akt VIII GNc 5300/14. Natomiast przesłankę bezskuteczności egzekucji strona powodowa wywodziła z postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowy w Bydgoszczy J. Z. z dnia 8

grudnia 2017 r. w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego względem spółki z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Okoliczności te, jak zaznaczono już wyżej nie były pomiędzy stronami sporne.

Istota sporu sprowadzała się do natomiast do rozważanie zagadnienia przedawnienia zgłoszonego przez powoda roszczenia, a mówiąc konkretniej – momentu, w którym powód dowiedział się o istnieniu przesłanek do skierowania powództwo w stosunku do R. Z.. Pozwany podnosił bowiem, iż powód wiedzę na temat bezskuteczności egzekucji wobec spółki posiadał już wcześniej, w ramach prowadzonego postępowania egzekucyjnego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. H.. Informacja ta miała dotrzeć do powoda już w czerwcu 2016 r., a więc składając pozew w lutym 2020 r. nastąpiło to po upływie okresu przedawnienia.

Rozważania w tym przedmiocie należało rozpocząć od wskazania, iż bezspornym było, że roszczenie oparte o brzmienie art. 299 k.s.sh. ma charakter majątkowy, co oznacza, że podlega przedawnieniu w myśl art. 117 § 1 k.c. Jako, że odpowiedzialność ta ma charakter deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej, to do ustalenia terminu przedawnienia należy stosować przepisy o przedawnieniu roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym. Zgodnie z brzmieniem art. 442¹ § 1 k.c. roszczenia te ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia i nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Tym samym jasnym było, iż, początek biegu terminu przedawnienia w sprawie przeciwko członkom zarządu będzie przypadał na moment, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie.

Konsekwencją zaś poglądu o odszkodowawczym charakterze odpowiedzialności członków zarządu jest przekonanie, że „termin przedawnienia roszczeń wobec członków zarządu spółki z o.o. rozpoczyna bieg od momentu uzyskania przez wierzyciela świadomości, że wyegzekwowanie długu od spółki jest niemożliwe”, a „stan ten występuje w zasadzie od dnia bezskuteczności egzekucji wierzytelności, objętej prawomocnym tytułem egzekucyjnym wystawionym przeciwko spółce” (A. Kidyba, Komentarz aktualizowany do art. 299 Kodeksu spółek handlowych [w:] Komentarz aktualizowany do art. 1-300 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, LEX nr 10691; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2007 r., II CSK 417/06, Mon. Praw. 2007, nr 5, s. 229; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2015 r., I CSK 9/14, LEX nr 1661932; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 kwietnia 2017 r., I ACa 589/16, LEX nr 2350453; uchwała siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08, OSNC 2009, nr 2, poz. 20; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 lutego 2017 r., VI ACa 1972/15).

W świetle powyższego jasnym było, iż skoro powstanie roszczenia przewidzianego w art. 299 § 1 i 2 k.s.h. przeciwko członkom zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest warunkowane niemożliwością zaspokojenia wierzytelności z majątku spółki (bezskutecznością egzekucji), to termin jego przedawnienia musi być liczony od zaistnienia uświadomionego przez wierzyciela stanu, który można w ten sposób zakwalifikować. Warunkiem uświadomienia przez wierzyciela, że egzekucja konkretnej wierzytelności przeciwko spółce będzie bezskuteczna jest rozeznanie w jej kondycji gospodarczej. Dla stwierdzenia, że kondycja ta jest na tyle zła, iż nie pozwoli wierzycielowi na zaspokojenie jego wierzytelności, nie jest jednak konieczne, żeby inicjował on przeciwko spółce postępowanie egzekucyjne i uzyskał w tym postępowaniu postanowienie o jego umorzeniu z uwagi na bezskuteczność. Znajomość przez wierzyciela stanu rzeczy wskazującego na zrealizowanie się przesłanek doniosłych dla powstania roszczenia z art. 299 k.s.h. może wynikać z każdego dowodu wskazującego z dostateczną dozą prawdopodobieństwa na złą kondycję finansową spółki, oznaczającą, że nie ma ona majątku pozwalającego na zaspokojenie zobowiązania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2019 r. I CSK 96/18).

Przenosząc przedmiotowe rozważania prawne na grunt niniejszej sprawy należało wskazać, iż stanowisko pozwanego w zakresie przedawnienia roszczenia powoda nie znajdowało uzasadnienia. W ocenie Sądu bowiem, mając na uwadze ustalony w sprawie stan faktyczny, w szczególności sposób prowadzenia dwóch poddanych analizie postępowań egzekucyjnych, nie uzasadniał on stwierdzenia, iż już postanowienie wydane w sprawie Km 3261/15 w zakresie bezskuteczności egzekucji winno stanowić dla wierzyciela wystarczającą podstawę do przyjęcia owej bezskuteczności również w sprawie Km 445/15.

O ile w pełni należało zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego, co zostało już zaznaczonej wyżej, iż nie zawsze podstawą przyjęcia bezskuteczności egzekucji jest wydanie postanowienia w tym przedmiocie przez Komornika Sądowego w konkretnej sprawie, o tyle każdorazowo należy mieć pewność, iż ocena przedmiotowej przesłanki w danych okolicznościach faktycznych może być podjęta na podstawie dowodów i okoliczności zaistniałych w toku innych czynności. Inaczej mówiąc, uzasadnionym i wystarczającym jest oparcie się na stwierdzeniu bezskuteczności egzekucji w innej sprawie, ale wyłącznie w sytuacji, gdy okoliczności występujące w innej nie pozwalają na wysunięcie wniosku przeciwnego w danym momencie.

W tym kontekście należało podkreślić, że pomiędzy powodem a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. praktycznie jednocześnie toczyły się dwa postępowania egzekucyjne o sygn. Km 445/15 i Km 3261/15, prowadzone na podstawie różnych tytułów wykonawczych i przez różnych komorników. To drugie postępowanie zostało umorzone z uwagi na bezskuteczność postanowieniem z dnia 3 czerwca 2016 r. W ramach powyższego nie dokonano ustalenia istnienia i tym samym zajęcia jakiegokolwiek majątku spółki. Natomiast w toku drugiego, prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. Z., pod sygn. akt Km 445/15, a odnoszącego się do wierzytelności objętej pozwem, już w dniu 14 kwietnia 2015 r. dokonano zajęcia przysługującej (...) Sp. z o.o. w B. wierzytelności w stosunku do Syndyka Masy Upadłości Konsorcjum Budowlanego (...) w S. w upadłości likwidacyjnej w kwocie 900.272,14 zł. Brak było jednocześnie informacji, by taka czynność została podjęta w sprawie Km 3261/15. Z uwagi jednak na charakter zajętej wierzytelności, z uwagi na toczące się postępowanie upadłościowe, brak było możliwości niezwłocznej jej realizacji. W tym celu komornik regularnie zwracał się do syndyka z prośbą o udzielenie informacji, co do stanu postępowania. W świetle powyższego należało więc uznać, iż zarówno komornik jak również sam powód w ramach Km 445/15 pozostawali w słusznym przeświadczeniu, że istnieje majątek, który może pozwolić na przeprowadzenie skutecznej egzekucji z majątku spółki wobec ujawnienia wierzytelności o znacznej wartości. Stan ten w ocenie Sądu istniał również na dzień wydania postanowienia z dnia 3 czerwca 2016 r. w przedmiocie umorzenia egzekucji w sprawie o sygn. akt Km 3261/15. Jak bowiem wskazano wyżej, postępowanie to nie obejmowało ujawnionego majątku dłużnika w postaci wierzytelności przysługującej mu od Syndyka Masy Upadłości Konsorcjum Budowlanego (...). Jednocześnie w tym czasie, jak wynika z treści akt komorniczych Km 445/15, w dalszym ciągu nie było wiadomym jak i kiedy zostanie zakończone rzeczne postępowanie likwidacyjne – jak bowiem wskazał syndyk w piśmie z 6 czerwca 2016 r. nie została jeszcze zatwierdzona lista wierzytelności. Tym samym powód, na dzień dowiedzenia się o wydaniu postanowienia z dnia 3.06.2016 r. pozostawał w uzasadnionym przeświadczeniu, że uprawnionym i uzasadnionym jest kontynuowanie postępowania Km 445/15, gdyż status zajętej wierzytelności nie był wówczas w sposób dostateczny wyjaśniony i pewny.

W ocenie Sądu zasadnym było podejmowanie przez Komornika sądowego dalszych prób ustalenia wyników prowadzonego postępowania upadłościowego i tym samym prowadzenia postępowania egzekucyjnego, pomimo, iż w innej sprawie, pomiędzy tymi samymi podmiotami, stwierdzono bezskuteczność egzekucji. Ostatecznie dopiero postanowieniem z dnia 8 grudnia 2017 r. wydanym w sprawie o sygn. akt Km 445/15, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy, wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, umorzył przedmiotowe postępowanie. Postanowienie to nie było zaskarżone przez dłużnika.

W świetle powyższego, w ocenie Sądu powód dopiero w dniu 8 grudnia 2017 r. dowiedział się o ostatecznym braku możliwości egzekucji przysługującej mu wierzytelności wobec spółki, a dochodzonej w niniejszej sprawie. Postępowanie upadłościowe wobec Konsorcjum Budowlanego (...) w S. w upadłości likwidacyjnej nie przyniosło żadnych skutków w postaci sprzedaży majątków spółki i zaspokojenia wierzycieli, a w sprawie nie została nawet zatwierdzona lista wierzytelności. Tym samym dopiero od tego momentu powód miał świadomość, iż nie uzyska zaspokojenia pomimo istnienia hipotetycznych wierzytelności spółki. Wcześniejsze postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. H., w świetle powyższych okoliczności, nie mogło więc stanowić wystarczającej podstawy do przyjęcia wiedzy powoda o zaistnieniu szkody i podmiotach zobowiązanych do jej usunięcia. Raz jeszcze należało podkreślić, iż kluczowym było w tym zakresie to, iż oba analizowane postępowania egzekucyjne, pomimo, iż prowadzone przez pewien okres w tym samym czasie, znacząco się od siebie różniły. W ocenie Sądu, w sprawie Km 3261/15 nie doszło do wnikliwego ustalenia stanu majątku dłużnej spółki i tym

samym zajęcia wierzytelności wobec Syndyka Masy Upadłości Konsorcjum Budowlanego (...), a w konsekwencji przedwczesnego umorzenia postępowania. W toku drugiego doszło do ustalenia istnienia w/w wierzytelności, co uzasadniało jego kontynuację celem ustalenia możliwości egzekucji zajętego prawa i dopiero po zanegowaniu tej możliwości uzasadnionym było przyjęcie jej bezskuteczności.

Tym samym, w świetle powyższego, powód dowiedział się o bezskuteczności roszczenia wynikającego z nakazu zapłaty z dnia 30 września 2014 r. dopiero w wyniku postanowienia Komornika sądowego z dnia 8 grudnia 2017 r. W związku z tym, składając pozew 10 lutego 2020 r. nie uchybił terminowi przeznaczonemu na przedawnienia roszczenia. Podniesiony przez pozwanego zarzut uznać należało więc za bezzasadny.

Mając na uwadze powyższe, z uwagi na bezsporność pozostałych przesłanek, jak również brak wykazania przez pozwanego wystąpienia jakichkolwiek okoliczności egzoneracyjnych, Sąd na podstawie art. 299 k.s.h. uwzględnił powództwo w całości. Należało bowiem wskazać, iż powód w sposób prawidłowy, uwzględniając treść pisma procesowego z dnia 9.06.2020 r., dokonał jego sformułowania.

Jak już podkreślono odpowiedzialność określona w art. 299 k.s.h. ma charakter odszkodowawczy. Tym samym odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego (art. 481 k.c.) mają również odszkodowawczy charakter, stanowią świadczenie uboczne obok świadczenia głównego, mają więc wobec niego znaczenie akcesoryjne. Jak się wskazuje w reprezentatywnym orzecznictwie, odsetek należnych od spółki na zasadzie art. 481 k.c. nie można utożsamiać z odsetkami za opóźnienie spełnieniu świadczenia przez pozwanego członka zarządu, nie wstępuje on wszak w sytuację prawną dotychczasowego dłużnika, lecz odpowiada w zakresie szkody poniesionej przez wierzyciela. Roszczenie określone w art. 299 k.s.h. powstaje w zasadzie w chwili bezskuteczności egzekucji wierzytelności objętej prawomocnym tytułem egzekucyjnym w wystawionym przeciwko spółce, z reguły bowiem już wtedy, gdy egzekucja okaże się bezskuteczna, wierzyciele spółki dowiadują się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Termin spełnienia takiego świadczenia odszkodowawczego nie jest jednak oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania.

Wymagalność roszczenia należy, więc określić zgodnie z art. 455 k.c., a zatem niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania i dopiero od dnia wymagalności świadczenia wierzyciel może, zgodnie z art. 481 k.c., żądać odsetek za opóźnienie w jego spełnieniu.

Powód już pismem z dnia 2 października 2018 r. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 35.754,38 zł w terminie do 16 października 2017 r. Tym samym żądanie w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 27.790 zł (będącej sumą należności głównej, kosztów procesu i kosztów nadania klauzuli wykonalności) od 17 października 2018 r. uznać należało za całkowicie zasadne.

Nie ulegało również wątpliwości, iż odpowiedzialność członków zarządu na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje m. in. zasądzone w tytule wykonawczym wydanym przeciwko spółce z o. o. odsetki ustawowe od należności głównej (uchwała SN z dnia 7 grudnia 2006 r., III CZP 118/06). Strona powodowa winna obliczyć wartość tych odsetek (skapitalizować), ująć je w postaci kwotowej i wezwać pozwanego do zapłaty tak wyliczonej szkody, obejmującej również odsetki. Tak też się stało w niniejszej sprawie, a wartość określona przez powoda była prawidłowa. Jednocześnie, uprawnionym było żądanie od rzeczzonego roszczenia (7.964,38 zł) dalszych odsetek za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa, a więc 10 lutego 2020 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1-4 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. W myśl tego artykułu strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Powód wygrał postępowanie w całości, wobec czego pozwany zobowiązany był do pokrycia należnych mu kosztów. Do kosztów procesu należnych powodowi Sąd zaliczył kwotę 1.788,00 zł tytułem opłaty od pozwu, 3.600,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego (stosownie do § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat

za czynności radców prawnych) oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 złotych. Łącznie więc Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.405 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II wyroku).

Asesor sądowy Przemysław Kociński